

Visie en spelregels Adviesrol accountant/'Twee-partnermodel'

Inleiding

De gemeenteraad is de opdrachtgever van de accountant. De adviescommissie Controle & Financiën is belast met de uitvoering van de door de raad verleende opdracht aan de accountant en verzorgt het periodieke afstemmingsoverleg met de accountant. Onderdeel van de opdracht aan de accountant is het werken met het zogenaamde twee-partnermodel waar we de afgelopen jaren ervaring mee hebben opgedaan en wat we graag willen voortzetten. In dit model is de rol van de accountant breder dan uitsluitend te kijken naar de controle van de jaarrekening. Een partner is het eerste aanspreekpunt en adviseur van de gemeenteraad, een andere partner is de eerste verantwoordelijke voor de controle van de jaarrekening (en dus voor college en de ambtelijke organisatie).

Voordelen adviesrol

Door te werken met het twee-partnermodel kan de positie van de raad en de autonome adviesrol van de adviescommissie verder worden versterkt. De voordelen van het invullen en benutten van de adviesrol van de accountant kunnen verder zijn:

- Verhoging kwaliteit van de bestuurlijk-politieke besluitvorming.
- Direct aanspreekpunt voor de raad (in brede zin) om vragen te stellen en te klankborden.
- Verscherping en verdieping in de besprekingen van de adviescommissie Controle en Financiën.
- Versterking kwaliteit van moties/amendementen.

Adviescommissie Controle en Financiën

De adviescommissie Controle & Financiën is in het leven geroepen om de kaderstellende en controlerende taak van de raad te versterken en om de complexe financiële systematiek zo begrijpelijk en inzichtelijk mogelijk te maken. Deze adviescommissie vergadert circa 8 keer per jaar (op donderdag van 09.00-10.45) en heeft een aanjaagfunctie wat betreft het vergroten van het begrip onder raadsleden van de financiële kennis. Bijvoorbeeld door het organiseren van technische sessies rond specifieke financiële onderwerpen of door het behandelen van onderwerpen in de adviescommissie zelf. De adviescommissie is een a-politieke commissie en brengt advies uit aan de raad. Naast het reguliere vergaderschema organiseert de adviescommissie twee heidagen (themasessies) per jaar om een aantal onderwerpen nader te verdiepen. Bij de vergadering zijn naast ambtenaren (Concerncontroller, hoofd Financiën & Inkoop en hoofd Concernaudit), de rekenkamer (voorzitter en secretaris) en de accountant aanwezig.

Belangrijke onderwerpen in de adviescommissie zijn:

- Budgetrecht van de raad (waaronder investeringen en financiële dekkingen);
- Sturen en verantwoorden (aanpassing beleidscyclus, zie hieronder);
- Optimalisaties ten aanzien van Planning en Control cyclus (bijv. vorm en inhoud P&C documenten, (on)wenselijkheid van ad-hoc financiële besluitvorming in relatie tot de integrale afwegingsmomenten);
- Achtergrond van financiële methoden (gemeentefonds, afschrijvingen etc.);
- Maatschappelijk/actueel thema zoals bijvoorbeeld bezuinigingen;
- (door adviescommissie benoemd) speerpunt van de accountantscontrole;
- Borgen en versterken van de financiële kennis;
- Naleving specifieke wet- en regelgeving (bijvoorbeeld rechtmatigheid).

Achtergrondinformatie

Voorbeeld agenda/jaarplan: [Agenda Utrecht – Adviescommissie Controle en Financiën donderdag 19 september 2024 09:15 – 10:45 – iBabs Publieksporaal \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#)

Achtergrond adviescommissie (2022): [Document Utrecht – Overdrachtsdocument adviescommissie Controle en Financiën.docx – iBabs Publieksporaal \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#):

Belangrijke wijziging 2023: [Raadsvoorstel Aanpassing beleidscyclus en programmabegroting – U-reka Gemeente Utrecht](#)

Inhoud adviesrol

De adviesrol van de accountant richting de gemeenteraad en de adviescommissie kenmerkt zich door de woorden 'onafhankelijk', 'pro actief' en 'kritisch'. Kern bij de advisering is dat de strategisch financiële belangen en ambities van de gemeenteraad altijd centraal behoren te staan.

Invulling van de adviesrol

Hieronder wordt een beschrijving gegeven van de verschillende wijzen waarop de accountant invulling kan geven aan zijn adviesrol. Alle vragen, antwoorden, informatie en advies lopen altijd via de commissiegriffier, die zelf ook over een financiële achtergrond beschikt. Hiermee is zowel optimale invulling van de zogeheten 'linking pin rol' als versteviging van de financiële kennis bij de griffie geborgd. Het sparren over het blijven versterken van de rol van de raad is belangrijk in deze samenwerking.

NB: Genoemde voorbeelden zijn niet limitatief:

A. Rol bij de adviescommissie Controle en Financiën

- Actieve inbreng bij (en voorafgaand aan) de vergaderingen van de adviescommissie (zie belangrijke thema's hierboven);
- Bestuderen van de financiële stukken die geagendeerd staan en waar nodig het advies van de griffie aanvullen met de visie van de accountant (zoals bij de P&C producten);
- Proactief inbrengen van actuele onderwerpen, ook bijvoorbeeld op de (twee) heidagen die worden georganiseerd;
- Aandacht voor de financiële positie van de gemeente (ook in relatie met vergelijkbare gemeente);
- Rechtmatigheidsverantwoording door het college;
- Voortdurende aandacht voor het versterken van het budgetrecht van de raad;
- Versterken van financiële kennis (bijvoorbeeld bijdragen aan het inwerkprogramma rondom de raadswissel).

B. Inhoudelijke financiële (technische) vragen van een raadslid, fractie(s), een commissie(lid), de Raad over bijvoorbeeld:

- De financiële aspecten, voordelen, nadelen, alternatieven en validiteit van Raadsbrieven/Raadsvoorstellen met financiële consequenties;
- De begroting en jaarrekening en andere planning & control documenten;
- De formulering van technische financiële vragen.

C. Zelfstandig advies met betrekking tot financieel gerelateerde onderwerpen, bijvoorbeeld ten aanzien van het budgetrecht van de raad, financiële positie en ontwikkeling van het financieel instrumentarium (vb inhoudelijke nota's, de regeling risicovolle projecten en de raadstoets)

De ervaring van de afgelopen jaren is dat de adviesrol zich met name toespitst op A, maar dat in incidentele gevallen een raadslid ook individueel afstemming zoekt met de accountant voor de punten bij B. Deze werkzaamheden zitten in het reguliere controlebudget en leiden niet tot meerwerk. Meerwerk als gevolg van punt C heeft de afgelopen jaren niet plaatsgevonden, omdat deze adviezen een uitwerking zijn van de rol zoals beschreven bij A.

Afsluitende (praktische) opmerkingen

Met het oog op een goede samenwerking zijn de volgende werkafspraken gemaakt:

- De accountant richt zich in eerste instantie op het technisch adviseren van de gemeenteraad in zijn geheel;
- De commissiegriffier van de adviescommissie functioneert als linking pin tussen de accountant en de raad: vragen en antwoorden, informatie en adviezen, lopen altijd via de commissiegriffier;
- Wanneer een raadslid, een fractie of een commissielid rechtstreeks contact opneemt met de accountant zal de accountant de commissiegriffier hiervan op de hoogte stellen;
- Bij alle accountantsadviezen dient rekening gehouden te worden met de geldende onafhankelijkheidsvoorschriften, zodat geen conflict tussen controle en advieswerkzaamheden ontstaat.
- Als de accountant geconsulteerd is, wordt dit vermeld in de stukken die onderwerp zijn van bespreking in de desbetreffende (advies)commissie/raad;
- Het college/de ambtelijke organisatie wordt geïnformeerd over een door de accountant uitgebracht schriftelijk advies aan een (advies)commissie of de raad.
- Indien een raadslid op verzoek van de fractie de accountant om een zelfstandig advies vraagt zal de rekening door de fractie betaald worden (tenzij het advies binnen de door het DB vastgestelde spelregels Extern Advies wordt uitgevraagd).